

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

17. 08. 2010

Dnro POPELY

Tarinoista voimaa kulttuurin kansainväliseen kehittämiseen –esiselvitys

Loppuraportti

LEADER
KESKIPISTE

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Loppuraportti

Tarinoista voimaa kulttuurin kansainväliseen kehittämiseen -esiselvitys Keskipiste-Leader

1. Toteuttaja: Suomen Elämäntarinayhdistys ry.

2. Hanke: Tarinoista voimaa kulttuurin kansainväliseen kehittämiseen -esiselvitys, hankkeen diaarinumero 1988/3570-2008

3. Yhteenveto:

Hankkeessa mukana olevat Musiikkia Paanukirkossa ry, Taideyhdistys Elsuupa ja Suomen Elämäntarinayhdistys pyrkivät Kärämäen Kesä- kokonaisuutena selvittämään, löytyisikö tapahtumille kansainvälistä kumppania, jonka kanssa voitaisiin ryhtyä taloudellisesti järkevään kumppanuussuhteeseen. Kärämäen Kesän tapahtumien (Musiikkia Paanukirkossa – Musiikkijuhla, ARS Kärämäki ja Elämäntarinafestivaali) kansainvälistä näkyvyyttä on tarkoitus lisätä. Lisäksi tapahtumista pyritään tekemään kansainvälisempiä esimerkiksi pyrkimällä siihen, että tapahtumissa olisi enemmän kansainvälisiä vieraita ja esiintyjä.

4. Raportti

4.1. Hankkeen tavoitteet:

Hankkeen tavoitteena on laajentaa Musiikkia Paanukirkossa ry:n, Taideyhdistys Elsuupan ja Suomen Elämäntarinayhdistyksen kulttuuritoimintaa ja tiivistää yhdistysten välistä yhteistyötä. Tavoitteena on pyrkiä löytämään EU:n alueelta kumppaneita, joiden kanssa voitaisiin harjoittaa kulttuurivaihtoa sekä jakaa kokemuksia kulttuuritapahtumien järjestämisestä. Lisäksi tavoitteena on tehdä Kärämäen kulttuuritoimintaa näkyvämmäksi ulkomailla.

4.2. Toteutus

Hankkeeseen valittiin huhtikuussa 2009 projektiassistentti toteuttamaan hanketta. Huhtikuussa pidettiin valinnan tiimoilta kaksi kokousta, joista toisessa haastateltiin työnhakijat. Projektiassistentiksi valittiin FM Ossi Myllymäki. Myllymäki aloitti työnsä toukokuun alussa.

Myllymäki ryhtyi heti toukokuun alussa suunnittelemaan Irlannin matkaa yhdessä FM Tiina Prittisen kanssa. Prittisellä oli ennestään kontakteja Irlantiin. Matka suunniteltiin tehtäväksi yhdessä Sydänmaankylän hallinnoiman savusauna-projektin kanssa, jonka matkan suunnittelusta Prittinen vastasi.

Irlannin matkan ajankohdaksi asetui lopulta 15.6. - 19.6.2009. Ajankohtaan vaikutti varsin pitkälle irlantilaisten kumppaneiden ja savusauna-projektin toiveet. Matkavalmisteluita tehtiin koko kesäkuun ajan. Myllymäki pyrki vielä kesäkuunkin aikana löytämään lisäkontakteja Irlannista, mutta varteenotettavia yhteistyötahoja ei löytynyt. Sen sijaan Suomessa järjestettävän Irish Festival of Oulun järjestäjätahot ilmaisivat kiinnostusta yhteistyöhön.

Irlannin matkan matkasuunnitelma muuttui jonkin verran hankesuunnitelmassa olleesta ja tämän vuoksi Myllymäki päivitti matkasuunnitelman ja lähetti uudistetun matkasuunnitelman TE-keskuksen hyväksyttäväksi. TE-keskus hyväksyiikin päivitetyn matkasuunnitelman. Ennen Irlannin matkaa Myllymäki teki kattavan esitelmän englanniksi Kärämäen tapahtumista ja niiden taustalla toimivista yhdistyksistä. Tätä esiteltiin Irlannissa kaikille mahdollisille yhteistyötahoille. Tarkemmin matkan toteutumisesta on kerrottu liitteenä olevassa matkaraportissa.

Matkan jälkeen Ossi Myllymäki on ollut irlantilaisista yhteistyökumppaneista yhteydessä erityisesti Carlow Arts -festivaalin johtaja Tara Connaghaniin. Carlow festivaalilla on ollut kiinnostusta kulttuurivaihtoon erityisesti kuvataiteiden saralla, mutta kulttuurivaihto ei toteudu vielä tänä kesänä johtuen osittain molempien tapahtumien taloudellisesta tilanteesta. Tavoitteena on aloittaa mahdollinen tapahtumien välinen yhteistyö myöhemmin.

Kesän 2009 aikana on auennut myös muita mahdollisia kansainvälisiä yhteistyötahoja. Erityisesti Elämäntarinayhdistystä on lähestytty yhteistyötarjouksella Venäjän Karjalasta. Projektille on mietitty rahoituskanavia ja se saatetaan toteuttaa myöhemmin.

Tätäkin konkreettisempaa yhteistyötä ollaan tekemässä Ruotsiin ja erityisesti ruotsinsuomalaisten suuntaan. Ruotsinsuomalaisten kiinnostus Elämäntarinafestivaalia kohtaan on ollut jatkuvassa kasvussa. Kesän 2010 Elämäntarinafestivaalien teemana onkin Ruotsinsuomalaisuus ennen ja nyt. Seminaarin pääesiintyjät ovat Pohjanmaan alueelta Ruotsiin muuttaneita. Seminaari on jo ennakkoon herättänyt kiinnostusta Kärämäessä ja sen lähikunnissa. Yhteistyötahoina ovat toimineet erityisesti Ruotsinsuomalainen kirjoittajayhdistys ja Ruotsinsuomalaisten keskusliitto.

Myös Taideyhdistys Elsuupan tavoitteena oli saada Ars Kärämäkeen 1-3 ruotsalaista taiteilijaa. Tähän projektiin ei kuitenkaan saatu rahoitusta. Kuitenkin Ruotsiin luotiin tärkeitä kontakteja tulevaisuutta ajatellen. Erityisen tärkeänä yhteistyötahona toimi Ruotsinsuomalaisten kuvataiteilijoiden yhdistys.

Syksyn 2009 aikana pyrittiin tiivistämään Kärämäen Kesän toimijoiden yhteistyötä ja Myllymäki on tutkinut mahdollisuuksia Kärämäen Kesä ry:n perustamiselle. Vielä yhdistystä ei olla kuitenkaan oltu valmiita perustamaan. Sen sijaan toimijat ovat kiinnostuneet yhteismarkkinoinnin tiivistämisestä. Erityisen tärkeänä pidettiin kansainvälisten verkkosivujen luomista, joilta löytyisivät kaikki keskeiset tiedot tapahtumista ja yhdistyksistä, ainakin englannin ja ruotsin kielellä. Lisäksi Kärämäen Kesän tapahtumat halusivat yhteisesitteen Helsingin Matka 2010 -messuille.

Marraskuussa 2009 ryhdyttiin Kärämäen Kesälle suunnittelemaan kansainvälisiä verkkosivuja. Sivujen toteuttajaksi valittiin Nelostien Markkinatori, tarjoukset kysyttiin myös kahdelta muulta tämän alueen verkkosivuyritykseltä, jotka olivat Tietotempot Oy ja Altavanti. Näistä Tietotempot Oy ilmoitti, että he eivät ehdi sivuja toteuttaa. "Nelostien Markkinatori" valittiin sivujen toteuttajaksi, koska heidän tarjouksensa oli vaikutti ammattimaisemmalta ja vastasi toiveitamme. Verkkosivujen käännoistyöpalveluita ostettiin mFabrikilta.

Verkkosivujen visuaalisen ilmeestä haluttiin rakentaa kansainvälinen ja ammattimainen, kuitenkin sillä tavoin, että siitä välittyisi jotenkin maaseutu ja suomalainen perinnemaisema. Yhtenäinen visuaalinen ilme on myös tärkeä Kärämäen Kesän toimijoiden yhteismarkkinoinnin ja muunkin yhteistyön kannalta.

Kansainvälisten verkkosivujen olemassaolo on erittäin merkittävä asia, kun jatkossa luodaan uusia ulkomaisia kumppanuuksia ja syvennetään jo olemassa olevia yhteyksiä. Verkkosivujen myötä on toimijoiden varsinaista toimintaa ensi kertaa tuotu esille vieraskielisessä muodossa. Tämä on merkittävää, koska näin on myös synnytetty sanastoa, joka on erittäin hyödyllistä tulevien kansainvälisten kontaktien ja hankkeiden kannalta.

Verkkosivut ovat myös merkittävä osoitus Kärämäen Kesän toimijoiden yhteistyön tiivistymisestä. Verkkosivut helpottavat Kärämäen Kesän tapahtumien ulkomaisen markkinoinnin lisäksi myös tiedotusta kotimaassa. Kaikilla Kärämäen Kesän tapahtumista kiinnostuneilla on nyt yksi foorumi, mistä löytää tietoa tapahtumista sekä linkit tapahtumien ja yhdistysten omille sivuille. Lisäksi

sivustoilta löytyy kuvaukset hankkeista ja linkkejä ulkomaisten kumppaneiden sivustoille.

Tammikuussa 2010 projektiassistentti Ossi Myllymäki esitteli Helsingin kansainvälisillä Matka 2010 -messuilla Kärämäen Kesän tapahtumia. Messujen aikana myös solmittiin kontakteja eri matkailutoimijoihin ja tutustuttiin heidän toimintatapoihinsa ja tuotteisiinsa. Messut antoivat Kärämäen tapahtumille sekä kansallista että kansainvälistä näkyvyyttä. Messuilla oltiin yhdessä Keskipistealueen muiden tapahtumien ja matkailutoimijoiden kanssa. Hankkeen myötä on aloitettu myös yhteistyön kehittäminen muiden Oulun eteläisen alueen kuntien kanssa, jotta saataisiin houkuteltua kauempaakin entistä enemmän matkailijoita alueelle.

Hankkeen aikana on kartoitettu jatkohankkeen mahdollisuuksia. Jatkohankkeen muotoon tulee kuitenkin vaikuttamaan pitkälti se, millaista yhteistyötä eri kansainväliset kumppanit haluavat ja millaiseen hankkeeseen tämän hetkiset Kärämäen Kesän toimijat ovat valmiita. Tätä asiaa pohditaan enemmän kohdassa 5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi.

Hanketta hallinnoivan Suomen Elämäntarinayhdistyksen puheenjohtaja Anja Vähäaho sairastui hankkeen aikana vakavasti. Tämä vaikutti jossain määrin hankkeen loppuvaiheessa erityisesti hankkeen hallinointiin. Hankkeen loppuvaiheessa Elämäntarinayhdistyksen puheenjohtajan tehtäviä hoiti varapuheenjohtaja Helena Alhosaari. Alhosaaresta tuli Elämäntarinayhdistyksen puheenjohtaja Anja Vähähön kuoleman jälkeen 10.4. pidetyssä yhdistyksen hallituksen kokouksessa.

4.3. Yhteistyökumppanit

Irlannin matkan järjestämisessä ja toteutuksessa toimittiin yhteistyössä Sydänmaankylän Sykkeen ja savusauna-projektin kanssa. Uusia yhteistyökumppaneita ovat edellä mainitut ruotsinsuomalaiset yhdistykset (RSKL, RSKY ja Suomiart). Lisäksi Irlannista mahdollisia kumppaneita ovat Goldsmith-festivaali, Ballinahown craft village ja Teresa Doyle sekä Eigse Carlow Arts Festival. Keskipisteen Matkailuyhdistys on uusi tärkeä kumppani kansallisen ja kansainvälisen näkyvyyden lisäämiseksi sekä alueellisen verkostoitumisen lisäämiseksi.

4.4. Tulokset ja vaikutukset

Hankkeen tuloksena Kärämäen Kesän tapahtumien kansainvälinen näkyvyys on kasvanut, erityisesti Irlannissa ja Ruotsissa. Kesän 2009 Elämäntarinafestivaaleista uutisoitiinkin Ruotsissa ja Tarinaniskennän SM-kisoja oli seuraamassa kuvausryhmä Ruotsista. Kesän 2010 tapahtumien uskotaan saavan vielä enemmän näkyvyyttä Ruotsissa. Tapahtumista on tarkoitus myös tiedottaa entistä tiiviimmin Irlantiin, jotta yhteydet sinne pysyisivät jatkossakin.

Hanke on tuonut toimijoille selvästi lisää kansainvälisiä kontakteja. Suomen Elämäntarinayhdistys on tullut osaksi Pohjoismaista Tarinankerrontayhteisöä ja lähettää todennäköisesti oman edustajansa syksyllä Osloon Pohjoismaisiin tarinankerrontakisoihin. PM-kisat on mahdollisuus yhdistykselle myös uusien kontaktien luomiseen. Myös ensi kesän Elämäntarinafestivaalien ruotsalaiset vieraat tulevat avaamaan uusia yhteistyömahdollisuuksia.

Mahdollisesti nämä kontaktit tuovat Kärämäelle tulevaisuudessa kansainvälisiä vierailijoita ja esiintyjiä. Hanke on lisännyt myös toimijoiden välistä yhteistyötä ja tuonut kaivattua lisäpotkua rutinoituneeseen toimintaan. Hanke on herättänyt toimijat pohtimaan omaan toimintaansa ja sitä, kuinka toimintaa voitaisiin kehittää. Hanke on myös pakottanut toimijoita miettimään, millaisia tapahtumia he haluavat järjestää tulevaisuudessa. Vaikka hanke onkin lisännyt toimijoiden välistä yhteistyötä, niin se on myös osoittanut toimijoiden väliset erot.

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Kärsämäen Kesän toimijoiden tulisi entisestään tiivistää yhteistyötään. Kansainvälisille yhteistyökumppaneille on helpompi esitellä yksi tapahtuma- ja toimintapaketti, kuin kolme erillistä hajallaan olevaa tapahtumaa. Yhteiset kansainväliset verkkosivut ovat jatkon kannalta tärkeitä. Ennen mahdollista jatkohanketta Kärsämäen Kesän on kuitenkin luotava yhteinen strategia. Toimijoiden olisi kokoonnuttava yhteisesti miettimään, millainen Kärsämäen Kesä tulee olemaan tulevaisuudessa. Tavoitteet on laadittava pitkälle tähtäimelle ja niiden täytyy olla myös tiivis osa toimijoiden omaa strategiaa. Kun toimijat itse tarkkaan tietävät, mitä he haluavat, sen jälkeen voidaan tarkemmin määritellä, millainen jatkohanke tulee olemaan sopivin ja kaikkia yhteisesti hyödyttävä.

Kärsämäen Kesän toimijoiden mahdollinen yhteinen jatkohanke on suunniteltava erittäin tarkkaan. Pienillä kulttuuriyhdistyksillä on rajalliset mahdollisuudet hankkeen hallinnointiin muun toiminnan pyörittämisen ohella. Tulevien yhteishankkeiden kannalta olisi järkevää perustaa jo suunnitteilla oleva Kärsämäen Kesä ry hallinnoimaan hankkeita ja osaltaan tiivistämään yhteistyötä. Myös Kärsämäen kunnan tulisi olla yhdistyksessä mukana, jolloin yhdistyksen toiminta olisi kestävämmällä pohjalla ja myös projektien hallinto helpottuisi. Kunnan ja kolmannen sektorin yhteistyön tiivistäminen kulttuuritapahtumien tuottamisessa onkin tulevaisuudessa avainasemassa tapahtumien kehittämisessä.

Jatkohankkeen täytyy olla sellainen, joka hyödyttää kaikkia toimijoita ja jota kaikki toimijat haluavat olla yhdessä tekemässä. Tämä asettaa tiettyjä haasteita, koska toimijat ovat kuitenkin hyvin erilaisia keskenään. Myös kansainvälisiä jatkohankekuvioita pohdittaessa on löydettävä kohdemaata, joka sopii kaikille toimijoille ja johon kaikilla toimijoilla on halu luoda kontakteja.

Hankkeen aikana on selvinnyt, että erityisesti Pohjoismaissa oltaisiin kiinnostuneita tiiviimmästä yhteistyöstä Suomen Elämäntarinayhdistyksen kanssa. Tätä yhteistyötä aiotaan syventää muun muassa ensi Elämäntarinafestivaalien aikana kun Ruotsista saapuu ainakin kolme vierasta esiintymään ja luennoimaan festivaaleille. Tavoitteena on myös, että Tarinaniskennän SM-kisojen voittaja osallistuisi syksyllä Oslossa järjestettäviin Pohjoismaiden mestaruuskilpailuihin.

Kiinnostusta yhteistyöhön Suomen Elämäntarinayhdistyksen kanssa on ollut myös Venäjän Karjalassa, josta on toivottu Elämäntarinayhdistystä kumppaniksi tarinankeruuprojekteihin. Nämä suunnitelmat ovat kuitenkin vielä alkutekijöissään.

Taideyhdistys Elsuupan kannalta yhteistyö mahdollisuuksia löytyy sekä Irlannista että Ruotsista. Erilaisista yhteisötaideprojekteista tai taiteilijavaihdoista esimerkiksi Eigse Carlow Arts Festivalin kanssa ollaan keskusteltu sähköpostitse. Suunnitelmien saattaminen käytönnön tasolle vaatisi kuitenkin jatkohanketta, koska myös Carlow'n taidefestivaalilla on haasteellisia aikoja talouden kanssa. Elsuupalla löytyisi myös mahdollisia kumppaneita Ruotsista ja jo tälle kesälle oli suunnitteilla kahden ruotsalaisen nuoren mukaan hakeminen näyttelyyn. Tämä projekti kuitenkin kaatui sen vuoksi, ettei Suomalais-ruotsalaiselta kulttuurirahastolta saatu toivottua apurahaa. Kontakteja Ruotsiin on kuitenkin luotu ja tämän myötä ovet on auki mahdolliselle tulevalle yhteistyölle.

Musiikkia Paanukirkossa ry:n kanssa emme ole vielä onnistuneet löytämään sopivia ulkomaisia partnereita. Oman haasteensa työlle luo se, että Musiikkia Paanukirkossa – Musiikkijuhla haluaa pitää kiinni erittäin korkeasta taiteellisesta tasostaan. Tämän vuoksi myös mahdollisen kumppanin pitäisi olla riittävän korkeatasoinen klassisen musiikin tapahtuma.

Tapahtumien ja yhdistysten erilaisuus luo tiettyjä haasteita, jos haetaan yhteistä kansainvälistä

jatkohanketta. Yhteiset nimittäjät ovat se verran vähäiset, että kaikille yhteisen yhteistyösuunnan löytyminen on haastavaa. Lähialueyhteistyö näyttäisi kuitenkin tällä hetkellä parhaalta yhteistyösuunnalta. Kun otamme huomioon Kärämäen kesätapahtumien suhteellisen pienuuden, suurten yleisömassojen houkuttelevuus kauempaa ei ole realistista. Sen sijaan toimiva, yhteistyö- ja vuorovaikutussuhteen luominen Ruotsiin ja muihin Pohjoismaihin sekä Venäjälle on mahdollista.

Pohjoismainen yhteistyöhanke vaatii kuitenkin kaikkien yhdistysten sitoutumisen projektiin. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että jokaisen yhdistyksen sisältä (hallituksesta) on löydettävä 1-2 henkilöä, jotka ovat sitoutuneita projektin toteuttamiseen. Näiden henkilöiden olisi myös osallistuttava mahdollisille matkoille joiden aikana yhteistyökuvioista voitaisiin sitovasti sopia. Yhdistysten edustajien tulee olla kielitaitoisia.

Yhteisen jatkohankkeen kannalta olisi myös suotavaa, että perustettaisiin jokin yhteistyöelin hallinnoimaan hanketta, esim. Kärämäen Kesä ry. Tämä yksinkertaistaisi ja selventäisi yhteistoimintaa sekä vähentäisi toimijoiden välistä kilpailua ja keskinäisiä epäluuloja.

Mahdollisia kansainvälisiä jatkohankkeita kannattaa miettiä myös kuntarajat ylittävien toimijoiden kanssa. Kaikki Tarinoista voimaa -hankkeessa mukana olleet kulttuuritoimijat kuuluvat myös Keskipisteen Matkailuyhdistykseen, joka saattaa jatkossa muodostua toimijaksi, jolla on myös kansainvälisiä kulttuurihankkeita. Joka tapauksessa Matkailuyhdistys on hyvä tapa verkostoitua ja saada oppia sellaisilta toimijoilta, joilla on jo pitkä kokemus kansainvälisistä vieraista ja yhteistyökumppaneista.

Kärämäen kansainväliset verkkosivut tulevat olemaan ratkasevan tärkeitä tulevien jatkohankkeiden kannalta. Nykyaikana on tärkeää, että mahdollisille kumppaneille voi heti kertoa osoitteen, mistä he löytävät lisätietoa Kärämäen Kesästä. Yhteinen ilme ja tyylikkään näköiset sivut antavat yhteistyökumppaneille ammattimaisen kuvan tapahtumista. Sivustojen luonnin tärkein sivuvaikutus on ollut virallisen ruotsin ja englannin kielisen sanaston luominen yhdistyksien tapahtumista ja muusta toiminnasta.

Yhteenvetona voidaan sanoa, että esiselvityshanke on parantunut toimijoiden kansainvälistä ja kotimaistakin verkostoa. Hanke on myös tiivistänyt yhdistysten välistä yhteistyötä, joka on ehdoton edellytys laajemmalle yhteishankkeelle. Esiselvitys on myös luonut pohjaa varsinaiselle kansainvälistymishankkeelle, joka tulee kuitenkin suunnitella huolellisesti ennen siihen ryhtymistä.

6. Allekirjoittajat ja päiväys

31.5.2010 Kärämäki

Helena Alhosaari
Puheenjohtaja, Elämäntarinayhdistys ry.

Ossi Myllymäki
Projektiassistentti